

KADENA DI BIDA LEVENSKETEN

Richeline Joe

Poema i kuenta kortiku, basá riba
suseso real den bida diario

Gedichten en korte verhalen, gebaseerd op
ware gebeurtenissen in het dagelijks leven

E buki aki a wòrdu realisá ku aporte finansiero di Nederlandse Letterenfonds i Cultuurfonds Caribisch Gebied.

Dit boekwerk is totstandgekomen met financiële medewerking van het Nederlands Letterenfonds en het Cultuurfonds Caribisch Gebied.

Kadena di bida – Levensketen

Poema i cuenta kortiku, basá riba suseso real den bida diario

Gedichten en korte verhalen, gebaseerd op ware gebeurtenissen in het dagelijks leven

Richeline Joe

SBN 978 90 6665 057 2

NUR 306 / THEMA DCF

© 2025 Caribpublishing / Uitgeverij SWP Amsterdam

Tur derecho reservá. Sin pèrmit previo por eskrito di su outor, no mag reproduí, ni warda den un archivo, ni publiká, di ningun forma ni na ningun manera, nada di e buki akí.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Dediká na abo.

Nos bida ta konsistí di yen pida pida, ku huntú,
na final, ta forma nos kadena di bida. I kada
kadena di bida ta diferente...

Opgedragen aan jou.

Ons leven bestaat uit diverse onderdelen die
tezamen aan het einde onze levensketen
vormen. En iedere levensketen is verschillend...

KONTENIDO

1 Boka di trabou, labor i hende

1	Hari, hari tur dia	10
2	Reunion virtual	12
3	Kua di nan dos?	14
4	Wowo i orea	18
5	Chifladó	20
6	Hóben i refreskante	24
7	Trabou i motivashon	26
8	Servisio vip...	30
9	Padilanti!	34
10	Bai kas numa!	38
11	Aki 20 aña?	42
12	Balor di lealtat	46
13	Rehén pa bida largu	48
14	Piropo	50
15	Den bo kara!	52
16	A mishi	54
17	Kliente, bai!	56
18	Tempu pèrdi	58
19	Sin palabra	60
20	Pashon pa mucha	62
21	Ku sodó	64
22	Balorashon	66

2 Famia, relashon, rekuerdo

1	E momentu mas dushi	70
2	Den mi sinkuenta!	72
3	Liña di amor	74
4	Dama di anochi	76
5	Kishikishi di amor	78
6	E palu bieu	80
7	E yuchi a yega	82
8	Kon Karlito a topa su Rosa	84
9	Mishon kumplí	88
10	Kadena di sanger	90

11	Tiner	92
12	Gran ta krusa kaya	94
13	No pa mucha su orea	96
14	So na kas	98
15	Ma mucha!	100
16	Warawara	102
17	Den bon i den malu	104
18	Promesa kibrá	106
19	Suku...	110
20	Trenu	112
21	Djente lós	114
22	Rondia bida	116

3 Naturalesa i bida di tur dia

1	Bunitesa	120
2	Subi seru, topa solo	122
3	E para disparsé	124
4	Amor pa bèrdura	126
5	Fiesta	128
6	Kiko ta pasando, naturalesa?	130
7	Un lamchi bibitu	132
8	Kòrsou, ayo!	134
9	Hamber	136
10	Di kon bo no sa?	138
11	E mucha ta baña	140
12	Siklo di webu	142
13	Bon merkadeo	144
14	Dos pòpchi	146
15	Ainda no!	148
16	Ribirishi	150
17	Hulahup	152
18	Funci ku píndakas	154
19	Sekreto publiko	158
20	Kosnan rondó	160
21	Laman i tera	162
22	Keda ketu i skucha!	164

INHOUD

1 De werkplek, het werk en de mens

1	Lach, lach iedere dag	11
2	Virtuele vergadering	13
3	Wie van de twee?	16
4	Ogen en oren	19
5	De hienlikker	22
6	Jong en verfrissend	25
7	Arbeid en motivatie	28
8	Vip service...	32
9	Voorwaarts!	36
10	Ga maar naar huis!	40
11	Over 20 jaar?	44
12	De waarde van loyaliteit	47
13	Gegijzeld voor het leven	49
14	Compliment	51
15	Het stáát er gewoon!	53
16	Verduistering	55
17	Klant, ga weg!	57
18	Verloren tijd	59
19	Zonder woorden	61
20	Passie voor kinderen	63
21	Al zwetend	65
22	Beoordeling	67

2 Familie, relaties, herinneringen

1	Het allerfijnste moment	71
2	In mijn vijftig!	73
3	Liefdeslijn	75
4	Dame van de nacht	77
5	Vlinders in de buik	79
6	De oude boom	81
7	Daar is de baby	83
8	Hoe Karlito zijn Rosa ontmoette	86
9	Missie volbracht	89
10	Bloedband	91

11	Tiener	93
12	Oma steekt de straat over	95
13	Niet voor kinderen	97
14	Alleen thuis	99
15	Maar kind toch!	101
16	Caracara	103
17	In goede en slechte tijden	105
18	Geschonden belofte	108
19	Suiker...	111
20	De vrijgezel	113
21	Losse tand	115
22	Scharrelen	117

3 De natuur en het leven van alledag

1	Schoonheid	121
2	Beklim de berg, ontmoet de zon	123
3	De verdwenen vogel	125
4	Liefde voor groente	127
5	Feest	129
6	Wat is er aan de hand, natuur?	131
7	Een levendig lammetje	133
8	Dag, Curaçao!	135
9	Honger	137
10	Waarom weet je het niet?	139
11	Het kind gaat in bad	141
12	De eiercyclus	143
13	Goede marketing	145
14	Twee poppetjes	147
15	Nog niet!	149
16	Gedoe!	151
17	Hoelahoep	153
18	Funci met pindakaas	156
19	Publiek geheim	159
20	Ronde dingen	161
21	Zee en land	163
22	Blijf stil en luister!	165

1

Boka di trabou, labor i hende

Boka di trabou, labor i tur lokual ta sosodé rondó di esei,
ta forma un parti real di un hende su kadena di bida...

De werkplek, het werk en de mens

De werkplek, het werk en al wat zich daaromheen afspeelt,
maken een wezenlijk deel uit van de levensketen van een mens...

HARI, HARI TUR DIA

1

Kada dia ku pasa na trabou,
sin e haña su bon harí,
ta sklama i gruña i rebeldiá,
meskos ku un
barika blo bashí.

Un harí sinsero,
salí for di kurason,
tè alimento perfekto
p'un ambiente sano na trabou.

Tur dia no ta mes un dia,
i no ta tur kolega o kliente
ta 'na bo gana di hari.
No laga esaki impedí bo
pa disfrutá di kada dia na trabou!

Un mente salú n' por, sin su bon harí.
No tin nada ku por igualé!
Hari, hari bo barika yen.
Hari, hari te sakudí bo barika.
Hari, hari, hari, haaaaaari.....

LACH, LACH IEDERE DAG

1

Iedere dag die voorbijgaat op het werk,
zonder een goede lach,
schreeuwt, kreunt, en rebelleert
net als een
lege maag.

Een welgemeende lach,
uit de grond van het hart,
is voedsel bij uitstek
voor een goede sfeer op het werk.

Niet iedere dag is hetzelfde,
en niet iedere collega of klant
geeft je zin tot lachen.
Laat dit je er niet van weerhouden
om van elke werkdag te genieten!

Een gezonde geest kan niet zonder een goede lach.
Niets kan een hartelijke lach evenaren!
Lach, lach, en bulderlach.
Lach, lach en schuddebuik.
Lach, lach, lach, laaaaaach.....

REUNION VIRTUAL

2

Awe mainta mi ta'tin un reunion virtual
ku sinku di mi koleganan di trabou.
Esei a bira nos manera komun di komuniká.
Dos bes pa siman so mi ta bai na boka di trabou,
e sobrá tres dianan mi ta traha for di kas.
Durante e reunion virtual, nèt mi ta na palabra,
ku mi kamara sendé,
mi kasá a kana pasa mi tras, lomba sunú.
Toya, mi kolega mashá kinikintèr, a grita: 'Olá Tòm!'
Mi a haña ku e ta demasiado familiar ku mi kasá!

Ta manera awe no ta mi dia!
Djis despues di un ratu, Does mi pushi a subi mi büró,
i kana riba mi teklado, pasa dilanti mi skrin.
E mesun kolega Toya, a bisa na bos altu: 'Esta un dushi pushi!'
Tur hende a hari. Mi a hisa Does i poné porta pafó.
Pero, si bo a pensa ku awor tur kos ku por a bai robes ta tras di lomba,
i ku nos por a kontinuá ku e reunion sin interrupshon,
e ora ei bo ta mal ekiboká.

Despues di djis un ratu, ku mi mikrófono pagá,
net Toya tabata hasi su presentashon.
Di repente a surgi un bochincha riba kaya dilanti' mi kas,
ku te den mi kamber mi por a tendé klaramente.
Ta dos kacho brabu a ataká mi bisiña.
E bisiña na gritamentu, mironesnan a djòin, kachonan ta wáf.
Mes ora mi a pèrdè tur mi konsentrashon,
i den mi mes mi a pensa: 'Awe sí t'awe!'

Danki Dios, djis despues e reunion a terminá.
I rapidamente mi a bai atendé ku mi kasá i mi pushi.
Alabes mi a bai serka mi bisiña pa buska su drechi.

Na final di e dia, mi a hala un rosea largu.
Miho tòg for di otro siman mi bai ofisina tur dia numá?

VIRTUELE VERGADERING

2

Vanmorgen had ik een virtuele vergadering
met vijf collega's van mijn werk.
Dit is onze normale manier van communiceren geworden.
Twee keer per week ga ik naar mijn werkplek,
de overige drie dagen werk ik vanuit huis.
Tijdens de virtuele vergadering, ik was net aan het woord,
met mijn camera aan,
liep mijn man achter mijn rug langs, in zijn blote bast.
Toya, een zeer bijdehante collega, riep met luide stem: 'Hi Tom'.
Ik vond haar veel te familiair met mijn man!

Het is alsof het vandaag mijn dag niet is!
Na een poosje klom Does mijn poes op mijn bureau,
en liep op mijn toetsenbord, voorbij mijn scherm.
Dezelfde collega Toya zei met luide stem: 'Wat een lief poesje!'
Iedereen lachte. Ik pakte Does op, en zette haar buiten.
Maar als je denkt dat alles wat mis kon gaan nu achter de rug was
en we de vergadering ongestoord konden voortzetten,
dan heb je het behoorlijk mis!

Een ogenblik later, mijn microfoon was uitgezet,
en Toya was net bezig met haar presentatie.
Plotseling was er zo'n kabaal op straat voor mijn huis,
dat ik het zelfs in mijn kamer duidelijk kon horen.
Twee agressieve honden hadden mijn buurvrouw aangevallen.
Buurvrouw schreeuwde, omstanders deden met haar mee, honden blaften.
Ik was meteen compleet afgeleid,
en ik dacht bij mezelf: 'Het is me de dag wel, vandaag!'

Gelukkig was de vergadering kort daarna afgelopen.
Ik ging gauw aandacht schenken aan mijn man en mijn poes.
Ook liep ik even binnen bij de buurvrouw, om te kijken hoe het met haar ging.

Aan het einde van die dag slaakte ik een diepe zucht.
Wellicht toch beter om vanaf volgende week iedere dag maar naar kantoor te gaan?

KUA DI NAN DOS?

3

A yega e dia pa e direktor retirá. Rekursu Humano ta buskando su sucesor.
Dos persona a sobra den e último kontienda.
Kosnan ta kayente, tur dos ta bon kalifiká.
Pues kon lo bai determiná, kua ta haña e posishon tan kudishá?

Despues ku tur dos a pasa tur sorto di test i a demostrá nan kapasidat ampliamente,
un situashon a presentá inesperá ku por a duna klaridat riba kon nan dos ta aktua
den un kaso di konflikto, preshon i tenshon.

E kompania ta perdiendo hopi plaka pa motibu di sierto akto di e direktor saliente,
ku entretanto ya no tin mag di presentá mas na trabou.
Asta ta teme pa e kompania su bankarota.
Na mes un momentu, a surgi un oportunidat di oro, pa e kompania drenta den un
dil bionario ku un kompania oskuro leu ayá den eksterior.
A disidí di laga e dos kandidatonan duna nan punto di bista, i deskribí kon nan lo
por pone e kompania bèk riba pia.

Kandidato number UN, a proponé pa bou di niun sirkunstansha nan laga e dil
bionario bai perdí, i pa kon ke sea nan firma e akuerdo ku e kompania den
eksterior.

Ya e kompania ayá a invitá nan pa bin bishitá su pais.

El a proponé pa tuma kontakto ku tur kreditor, pa asina por kita e posibel
bankarota for di mesa.

Reputashon di e kompania den eksterior lo no afektá e kompania lokal, dor ku e lo
no duna informashon riba e fuente di e sèn nobo. I entretanto, e lo sigui traha pa
nan por hasi mas negoshi lokalmente i internashonalmente.

Ku tempu e lo wak kon pa deskontinuá e relashon ku e kompania oskuro den
eksterior.

Kandidato number DOS, ta'tin un aserkamentu totalmente distinto. Redondemente
e no ke drenta den un dil ku e kompania oskuro. El a proponé pa kuminsá wak kon
pa haña e sèn bèk, ku e direktor saliente a laga dispersé.

Pareu ku esei, e ke bai papia ku tur kreditor, pidiendo nan koperashon pa sali for di
e situashon. E lo wak manera pa baha e gastunan den e kompania, i sigui buska
oportunidat pa hasi negoshi honestamente ku kliente nobo i reputabel.

Na final el a proponé pa e hasi e trabou kontra un salario humilde den e promé
año, pa demostrá su mes i su vishon.

Rekurso Humano awor tin sufisiente informashon pa tuma un desishon final.
Kua di nan dos abo ta kere ta haña e funshon?

Un año despues:

E kompania ta floresé.

E direktor nobo ta hasi loke el a palabrá.

Kliente nobo a kuminsa bin.

Tur kreditor a haña nan pago.

I futuro ta musta briante atrobe.

I tin ún persona lokal ku a disidí di aseptá numa un funshon
serka un kompania oskuro leu ayá den eksterior...